

Reformok kora - Film a Középiskolai MTA Alumni Program tanulmányi versenyének döntőjéről

27.2.2026 - | Magyar Tudományos Akadémia

Második alkalommal mérték össze tudásukat a Középiskolai MTA Alumni Programban részt vevő iskolák diákjai február 21-én a Magyar Tudományos Akadémia székházának felújított Dísztermében. A tanulmányi verseny témája idén az MTA alapításához kapcsolódott. A „Reformok kora: polgári átalakulás és modern nemzetépítés Magyarországon, 1825-1867” című verseny utolsó fordulójának végén a tatabányai Szent Margit Gimnázium és Általános Iskola Légiósok nevű csapata állhatott a képzeletbeli dobogó legfelső fokára. Cikkünkben megnézhetők a döntő legemlékezetesebb pillanatait felelevenítő filmek.

„Ha már fáradtnak tapasztaljuk agyvelőnket, örüljünk, hogy helyünkbe szintén érdemesek lépnek; ha pedig nagyon is bízhatunk magunkban, örüljünk még jobban, ha látjuk »nagy eszünkön is túltehetnek a fiatalabbak«, mert ilyen jelek a nemzeti gazdagság valódi jelei” — idézte a Magyar Tudományos Akadémia alapítóját az MTA székházában összegyűlt diákokat, pedagógusokat és érdeklődőket köszöntve Freund Tamás akadémiai elnök. Mint mondta, a versenyben részt vevő középiskolások az elmúlt hónapokban és a döntőben is a reformkort meghatározó szellemi áramlatokkal, politikai küzdelmekkel, két évszázaddal ezelőtti hétköznappal találkozhattak.

Az 1825-ben alapított Magyar Tudományos Akadémia története pedig szorosan összekapcsolódott a reformkorral, ezért a második Alumni-verseny témájának meghatározása egyértelmű volt a bicentenáriumi ünnepségek idején. Freund Tamás azt mondta, hogy bár Széchenyi István nem volt tudós, a *Világ* című művéből idézett gondolat mégsem nélkülöz egyfajta tudósi attitűdöt. „Mert a tudományos ismeretek gazdagításán túl a kutató legnagyobb öröme ezeknek az ismereteknek a továbbadása másoknak, így a fiataloknak is, s annak az élménynek az átélése, hogy a tanítvány tudása meghaladja a mesterét.”

Az MTA elnöke szerint nem kell mindenkinek a tudomány magaslatainak meghódítását célul kitűzni. Az viszont egy társadalom jövőjét alapjaiban meghatározó követelmény, hogy mindenki tisztában legyen a tudományos egyszereggel.

Ismerje a tudomány legfontosabb eredményeit és módszereit, legyen képes készen kapott igazságok helyett kritikusan gondolkodni.

A Magyar Tudományos Akadémia 2019-ben elfogadott új küldetési nyilatkozatához illeszkedő elnöki programban ezért jelölte meg az egyik legfontosabb célként a tudománybarát társadalom és közgondolkodás kialakítását. Ezért indította el kezdeményezésére a Magyar Tudományos Akadémia 2020-ban a Középiskolai MTA Alumni Programot.

Középiskolai MTA Alumni Program

Freund Tamás elnök a Magyar Tudományos Akadémia 2019-ben elfogadott új küldetési nyilatkozatához illeszkedő elnöki programjában a tudománybarát társadalom és közgondolkodás kialakítását jelölte meg az egyik legfontosabb célként. A Magyar Tudományos Akadémia ennek

érdekében indította el 2020-ban a Középiskolai MTA Alumni Programot.

A program fő célja, hogy felhívja a középiskolások figyelmét a kritikai gondolkodás fontosságára, bemutassa a tudományos módszerek hatékonyságát, és képet adjon arról, miképp is működik a tudomány. Az MTA Alumni Program lényege, hogy közvetítésével a hazai és határon túli magyar középiskolák aktív kutatókat – gyakran korábban náluk végzett, kutatói pályára lépett alumnusokat – kérhetnek fel, hogy tartsanak előadásokat a diákoknak a tudomány és a kutatás világáról, beszélgessenek velük a kutatói életről.

A tanulmányi versenyben részt vevő 162 iskola közel harmada korábban nem regisztrált az Alumni-programba, a verseny meghirdetése óta azonban 41 döntött úgy, hogy szeretne részt venni benne a jövőben. Ennek köszönhetően a verseny több mint 10 százalékkal növelte az Alumni-iskolák számát, amely így már 340.

„A diákokat arra próbáljuk ösztönözni, hogy közösen gondolkodjanak a jelen és a múlt nagy kérdésein, és játékos formában adjanak számot tudásukról. Ezért hirdettük meg 2023-ban a klímaváltozásról és a fenntarthatóságról szóló első Alumni-versenyt, és ezért folytattuk a bicentenáriumi ünnepségek alkalmából meghirdetett új vetélkedővel a sort 2025-ben” — mondta Freund Tamás.

Freund Tamás köszöntője ide kattintva olvasható.

Az MTA 200 éves évfordulójához kapcsolódó versenyre 162 iskolából összesen 377 csapat regisztrált. Az iskolák között 47 fővárosi, 100 nem budapesti és 15 határon túli intézmény volt. A legtöbb iskolából 2-2 csapat is jelentkezett, de akadt 3 iskola, amelyekből több mint 7 csapat nevezett.

Az első és második forduló, valamint a döntő versenyfeladatainak kidolgozásában és kiértékelésében a terület legkiválóbb kutatói, Csorba László történész, Kalla Zsuzsa irodalomtörténész-muzeológus és Szilágyi Márton irodalomtörténész — ők egyúttal a zsűri tagjai is voltak a döntőben — vettek részt, kutatókkal, pedagógusokkal, oktatási szakértőkkel együttműködve.

A verseny fináléjában megmérkőző csapatok között három határon túli volt. Közülük ketten ugyanabból a dunaszerdahelyi iskolából érkeztek. Rajtuk kívül egy budapesti, egy ráckevei, egy győri, egy nyíregyházi, egy szegedi, egy tatabányai és egy veszprémi csapat jutott a döntőbe. Tehát az ország minden részéből érkeztek diákok a döntőre.

A döntőbe jutott csapatok (abc-sorrendben):

- **Betyárok** (Prohászka Ottokár Orsolyita Gimnázium, Általános Iskola és Óvoda, Győr; felkészítő tanár: Niederland Zsófia)
- **Ilonkák** (Nyíregyházi Zrínyi Ilona Gimnázium és Kollégium; felkészítő tanár: Mercs István)
- **Kedvenc csapatom** (Ráckevei Ady Endre Gimnázium; felkészítő tanár: Szabó Andrea)
- **Légiósok** (Szent Margit Gimnázium és Általános Iskola, Tatabánya; felkészítő tanár: Tariné Pethes Nóra)
- **PilvaxPower** (Padányi Biró Márton Római Katolikus Gimnázium, Technikum és Általános Iskola, Veszprém; felkészítő tanár: Baradits-Stummer Márta)
- **Reformániások** (Magyar Tanítási Nyelvű Magángimnázium, Dunaszerdahely; felkészítő tanár: Simon Beáta)
- **Reformókusok** (Szeged és Térsége Eötvös József Gimnázium, Általános Iskola; felkészítő

tanár: Bartosné Dobos Andrea Ildikó)

- **Re-formák** (Sashegyi Arany János Általános Iskola és Gimnázium, Budapest; felkészítő tanár: Vörös Miklós)
- **SAM mozi** (Magyar Tanítási Nyelvű Magángimnázium, Dunaszerdahely; felkészítő tanár: Horváth Péter)
- **ÚjHullám** (Selye János Gimnázium, Révkomárom; felkészítő tanár: Elek József)

A döntő műsorvezetői Döbrösi Laura és Vecsei H. Miklós voltak, a diákok pedig szakmai zsűri előtt adtak számot a korszakkal kapcsolatos ismereteikről.

A kvízkérdések, tippelős feladatok, activitys játékok megoldása során megmutatták, hogyan tudnak eligazodni a korszakot meghatározó szellemi áramlatok között, milyen képük van a két évszázaddal ezelőtti Magyarország hétköznapijairól, vagy hogy mit jelent számukra a Kölcsey által megfogalmazott „haza és haladás” fogalma.

A két részből álló döntő fináléjába négy csapat jutott. A Légiósok, a Reformókusok, valamint holtversenyben harmadik helyen a Reformániások, illetve a SAM mozi.

A győzelmet a tatabányai Szent Margit Gimnázium és Általános Iskola Légiósok nevű csapata — Kubinger Ákos, Lányi Szilárd, Rásky Mátyás — szerezte meg. Felkészítő tanáruk Tariné Pethes Nóra volt.

Második lett a dunaszerdahelyi Magyar Tanítási Nyelvű Magángimnázium SAM mozi nevű csapata. A képzeletbeli dobogó harmadik fokára az ugyancsak a dunaszerdahelyi Magyar Tanítási Nyelvű Magángimnáziumból érkezett, Reformániások nevű csapat került. Negyedikként pedig a Szeged és Térsége Eötvös József Gimnázium, Általános Iskola Reformókusok csapata végzett a versenyen.

A döntő feladatai online kvízként megtalálhatók lesznek a verseny weboldalon, a verseny.mta.hu címen.

https://mta.hu/mta_hirei/alumni-reformok-kora-tanulmanyi-verseny-donto-115133